

WAT HEBBEN GEMEENTEN TE MAKEN MET DE INKOOPLIDRAAD AWBZ 2011?

In april heeft ZN de inkoopleidraad voor de inkoop van de AWBZ zorg in 2011 vastgesteld. Deze inkoopleidraad geeft de gezamenlijke richting en ambitie van de zorgkantoren weer. Binnen deze leidraad komt elk zorgkantoor vervolgens tot regionaal maatwerk middels een zorginkoopplan. Deze plannen worden begin juni door de zorgkantoren bekend gemaakt.

Voor gemeenten is het van belang om kennis te nemen van het inkoopbeleid van de zorgkantoren. Daarom komt in deze notitie aan de orde wat deze leidraad zegt over samenwerking met gemeenten. Tot besluit wordt aangegeven wat deze leidraad mogelijk betekent voor gemeenten.

1. Achtergrond

De zorgverzekeraars hebben wettelijk de taak de AWBZ op regionaal niveau, klantgericht, doelmatig en uniform uit te voeren. Dat gebeurt door de zorgkantoren. In de zogenoemde "mandaat – en volmachtverlening/overeenkomst inzake uitvoering van werkzaamheden zorgkantoren" is vastgelegd dat de zorgkantoren daarbij uitvoering geven aan de inhoudelijke beleidsagenda 2009-2011 van de staatssecretaris. Deze agenda is vastgesteld door VWS in overleg met ZN, CVZ en NZa en besproken met branche – en patiënten-/consumentenorganisaties. In deze agenda zijn de prestatievelden en taken uitgewerkt die het zorgkantoor moet uitvoeren. De volgende prestatievelden zijn onderscheiden:

- service aan klanten
- zorginkoop gericht op kwaliteit en ketenzorg
- moderne administratieve organisatie

Binnen het prestatieveld 'zorginkoop en contractering' gaat het om de beste resultaten voor AWBZ verzekerden tegen een redelijke prijs. Het zorgkantoor stelt voor dat doel jaarlijks een inkoopplan op en sluit overeenkomsten met toegelaten zorgaanbieders. Dit jaarlijkse inkoopplan sluit aan op de eerder genoemde beleidsagenda en vindt plaats binnen de gezamenlijke inkoopleidraad van ZN. de landelijke leidraad geeft richting maar is geen "voorschrift". De operationele uitwerking ligt bij de afzonderlijke zorgkantoren die een zorginkoopplan maken voor de regio waarin ze werkzaam zijn. Met het inkoopplan laat het zorgkantoor zien hoe binnen de beschikbare financiële ruimte en landelijk overeengekomen (spel-)regels de vraag naar zorg in overeenstemming wordt gebracht met het aanbod aan zorg. In de overeenkomst is ook vastgelegd dat zorgkantoren met het jaarlijkse regionale inkoopplan aangeven "... de wijze waarop met regionale clientenorganisaties, zorgverzekeraars, gemeenten en zorgaanbieders wordt toegewerkt naar samenhang van zorg en ondersteuning, keuzevrijheid en diversiteit in wonen, kwaliteit van zorg en innovatie".

Zorgkantoren zijn vrij om binnen de gegeven kaders de eigen zorginkoop gestalte te geven. Jaarlijks wordt door de NZa getoetst hoe zorgkantoren de inkoop en contractering gestalte hebben gegeven en hoe zij voor dat doel de leidraad hebben uitgewerkt.

2. Zorginkoop 2011

In de leidraad voor de zorginkoop voor 2011 zijn voor wat betreft de samenwerking met gemeenten de volgende onderwerpen genoemd.

Samenwerking gemeenten

Zorgkantoren besteden in de inkoopdocumenten 2011 aandacht aan de wijze waarop met gemeenten wordt samengewerkt om zo de gezamenlijke verantwoordelijkheid op het gebied van zorg en welzijn vorm te geven. Regionaal worden prioriteiten bepaald. Specifieke aandacht is er voor:

- Maatschappelijke Opvang/ Vrouwenopvang

Op dit terrein is er sprake van afstemming over de inrichting van de zorg en inkoop van diensten (Stedelijk Kompassen in overleg met centrumgemeenten). Optioneel vindt gezamenlijke inkoop plaats.

- Beleidsregel Zorginfrastructuur

Wanneer er (in het kader van de beleidsregel Zorginfrastructuur) zorginfrastructuur gerealiseerd wordt voor functies op het grensvlak van zorg en welzijn vindt er afstemming plaats met gemeenten over de projecten.

- Overzicht zorgaanbod in de regio

Aan gemeenten in de regio wordt ten behoeve van hun taak op het vlak van informatie (lokaal loket) een overzicht geboden van het aanbod dat in de regio beschikbaar is voor het verlenen van zorg waarop op grond van de AWBZ aanspraak bestaat, waaronder actuele informatie over de wachttijden.

- Ketenzorg dementie

In de pilots Ketenzorg Dementie vindt er (bij voorkeur op op regionaal niveau) met de gemeenten afstemming plaats over de samenhang van ketenonderdelen die vanuit de WMO bekostigd worden en de onderdelen die vanuit AWBZ/ZVW worden bekostigd. Hierbij kan bijvoorbeeld gedacht worden aan de informatieverstrekking aan en ondersteuning voor mantelzorgers.

3. Wat hebben gemeenten aan deze leidraad?

Het verschilt van regio tot regio hoe zorgkantoren deze leidraad voor samenwerking met gemeenten oppakken. In sommige regio's vindt afstemming met gemeenten plaats in de Raden van Advies; in weer andere regio's vindt afstemming op deze – maar ook andere thema's – plaats binnen de vele reguliere overleggen en samenwerkingsrelaties die in de praktijk zijn gegroeid. In toenemende mate blijft het niet bij afstemming en worden ook concrete afspraken gemaakt. In veel regio's weten gemeenten en zorgkantoren elkaar al op uiteenlopende onderwerpen te vinden. Dat geldt in elk geval voor de centrumgemeenten maatschappelijke opvang/ vrouwenopvang. Er zijn landelijk afspraken gemaakt over hoe gemeenten en zorgkantoren samen de zorginkoop op dat gebied gestalte kunnen geven. Op de andere onderwerpen verschilt de mate van samenwerking van regio tot regio.

De zorgkantoren worden geacht op de hier genoemde thema's aan te geven hoe zij gestalte geven aan de samenwerking met gemeenten. Gemeenten kunnen deze leidraad en de inkoopplannen van de zorgkantoren benutten als input om een eigen optiek te ontwikkelen en zelf informatie te verzamelen ter onderbouwing van een eigen beleid. Dat kan een gesprek met het zorgkantoor vergemakkelijken. Een dergelijke benadering sluit ook aan bij de landelijke discussies over de toekomst van de AWBZ. Hoewel veel scenario's de ronde doen zullen in alle gevallen gemeenten en zorgverzekeraars als uitvoerders van de zorgverzekering en van de AWBZ nu en in de toekomst veel met elkaar van doen hebben om een cliëntgerichte en betaalbare zorg, ondersteuning en participatie op maat mogelijk te maken.